

ЛІСОВИК Ангеліна,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ ПРАВОСУДДЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Дослідження інституту правосуддя в сучасних умовах політико-правових змін потребує оптимізації судової системи. Фундаментальне значення правосуддя полягає в природі принципів, їх реалізації та функціонуванні. Перш за все, конституційні принципи правосуддя мають особливе значення, оскільки розкривають внутрішній зміст судової влади як інституту.

Функція правосуддя у цивільному процесі полягає в правових напрямках, закріплених у законодавстві про врегулювання судової влади, з урахуванням форми цивільного судочинства (відповідно до юрисдикції). Реалізація судових функцій має на меті затвердження верховенства права та закону, а також вирішення завдань судової влади, що визначають їх суспільне призначення. Функцію правосуддя у цивільному процесі виконуються цивільними судами з використанням повноважень, форм та заходів, наданих державою для їх виконання.

Таким чином, щоб зрозуміти проблемні аспекти реалізації конституційних принципів правосуддя, спочатку необхідно розкрити самі терміни «правосуддя», «принципи» та «реалізації». Так, розглянемо поняття «правосуддя». В. Городовенко, наприклад, вважає, що правосуддя є основним (але не єдиним) напрямом діяльності суддів, тобто їх основною функцією. [1, с 123] Тому можна стверджувати, що правосуддя — це діяльність судових органів, яка спрямована на врегулювання судових спорів і конфліктів. Далі давайте розберемося, що таке «принципи». Принцип – це основне уявлення про щось. Тобто, принципи правосуддя – це основоположні засади, ідеї, положення, що виражають внутрішній зміст судової влади. Так, науковець В. Дьомін подає понад п'ятнадцять визначень принципу, що розкривають його, як першооснова, як аксіома, як основна ідея, як теоретичне знання, що

допомагає визначити поняття «принцип». [2, с. 7]

Перелік сучасних конституційних засад судочинства як основних принципів міститься у ч. 2 ст.129 Конституції України, зокрема: рівність усіх учасників судового розгляду перед законом і судом; забезпечення доведеності вини; змагальність сторін і свобода у наданні доказів у суді та в доведенні їх переконливості перед судом; надання обвинуваченому право на захист; гласність процесу та повна його фіксація технічними засобами; обґрунтовані умови для розгляду справи судом; забезпечення права на перегляд справи, а у передбачених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення; обов'язковість судового рішення. [3]

До цих принципів також необхідно додати принцип законності та верховенства права, оскільки ці принципи є найважливішими, оскільки всі особи, які беруть участь у судовій процесі, повинні дотримуватися принципу законності. А верховенство права є найважливішим у всіх правоохоронних операціях, які повинні поважати ті, хто працює у цих сферах.

Подивившись на конституційні принципи правосуддя, ми можемо зрозуміти проблеми, пов'язані з реалізацією цих принципів. Тут ми підійшли до терміну «реалізація». Реалізувати означає щось зробити, втілити це на практиці. В даному питанні ми розглядаємо реалізацію принципів правосуддя. Проблема реалізації конституційних принципів правосуддя полягає в тому, що більшість населення не розуміється в цій сфері і в той же час не може реалізувати свої права. Основна проблема полягає в тому, що інкорпорація цих принципів в українське законодавство ще триває. Це означає, що діяльність судових органів не отримала певних правових орієнтирів. [4, с. 10]

Таким чином, найважливішими конституційними принципами судової влади є принцип законності та верховенства права, які мають особливе значення в сучасному контексті конституційної трансформації. Однак існує одна проблема пов'язана з реалізацією цих принципів, а саме в закріпленні їх в українському законодавстві.

Список використаних джерел:

1. Городовенко В. Про становище незалежної судової влади. *Право України*. 2002. №9. С.120-123.
2. Демин В.Н. Принципы как форма научного познания: Изд-во Моск. ун-та, 1976. 44 с.
3. Конституція України від 28 червня 1996 року URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
4. Шевчук І. Верховенство права чи незаконна практика ВСУ. *Правовий тиждень*. К. : 20 травня 2008. № 21. С. 12.